

67-72-108/2
15.11.2019

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію

Сосницького Юрія Олександровича

«Особливості організації дизайн-об'єктів інформаційно-комунікативного середовища сучасного міста (на прикладі м. Харків)»,

подану на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.07 – дизайн

Загальна глобалізація ринків, стрімкий розвиток новітніх інформаційно-комунікаційних технологій спричинив революційні зміни в дизайні об'єктів архітектурно-ландшафтного середовища. Наявні вітчизняні дослідження сучасного рекламного простору не знімають потребу у здійсненні об'єктивного аналізу існуючого стану інформаційно-комунікативного середовища, висвітлення принципів його організації та визначення концептуальних шляхів подальшого розвитку. Також систематичне випередження практики над теоретичними основами в галузі дизайну зовнішньої реклами і інформаційної навігації тільки загострює необхідність проведення дослідження і підтверджує актуальність визначеної теми дисертації Сосницьким Юрієм Олександровичем.

Актуальність дослідження також обумовлена необхідністю побудови цілісної сукупності вимог до особливостей дизайну інформаційно-комунікативного середовища, своєрідного «дизайн коду» міста Харкова і усіх міст України на основі кращих зразків країн Західної Європи, Азії та США.

Загалом пропонована на розгляд дисертація складається із вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та п'яти додатків. Загальний обсяг роботи складає 285 сторінок, з яких: основною частиною є 188 сторінок тексту; альбом ілюстрацій та двох актів про впровадження результатів дисертації.

Визначивши об'єктом дослідження – інформаційно-комунікативний простір міста Харкова як елемент взаємодії сучасного предметно-просторового і архітектурно-ландшафтного середовища, науковець в якості предмета

дослідження визначає особливості організації дизайн-об'єктів інформаційно-комунікативного простору, що обумовлюють сучасний стан дизайну середовища міста Харкова.

Першорядну увагу автор приділяє аналізу інформаційно-комунікативного дизайну як об'єкту соціально-гуманітарного дослідження, слухно зауваживши, що для ґрунтового висвітлення піднятої у роботі проблематики необхідно використовувати праці широкого кола науковців у площині історії, становлення і формування графічно-інформативного дизайну. Безумовно вірним є врахування Юрієм Олександровичем Сосницьким у дисертації чималого практичного досвіду проєктантів з візуалізації інформації і її участі в формуванні естетичного середовища міст України. Глибоке дослідження вітчизняної і зарубіжної джерельної бази, а також ґрунтовний збір зразків організації інформаційно-комунікативних дизайн-об'єктів міського простору забезпечив обґрунтоване уявлення про стан розробки теми та методи рішення поставлених завдань.

У другому розділі дисертації автором особливо детально розглянуті існуючі класифікації дизайн-об'єктів як частини інформаційно-комунікативного середовища, які дотичні до тематики проведеного дослідження. Проведений ґрунтовний аналіз забезпечив формування власної типологізації усіх дизайн-об'єктів інформаційно-комунікативного середовища за функціональними пріоритетами у просторі міста, що передбачає їх поділ на рекламно-інформаційні, навігаційні і комунікативні об'єкти.

Проте, особливо цінним є проведений автором у другому розділі аналіз світових інформаційно-комунікативних дизайн-проєктів та концепцій міських просторів, а головне виділення на основі проведеної роботи художньо-образних та технічних прийомів, які використовують проєктанти, а саме екологічність; побудова психо-емоційних гармоній середовища і художньо-естетичної цілісності; використання незадіяних архітектурних та побудова штучно підлеглих просторів; дотримання корпоративної ідентифікації і побудова образу міста; цитування стильової історично-художньої форми; цитування

знаково-семантичної системи та історичної епохи; структурна і сюжетна організація. Переконаливою є теза автора що необхідною умовою реалізації комунікативно орієнтованого дизайн-процесу є застосування не тільки інноваційних технологій і матеріалів, а й глибоке вивчення та використання художньо-образних рішень і традицій, збереження етнокультурних цінностей.

Третій розділ присвячений висвітленню сучасного стану інформаційно-комунікативного простору міста Харків та специфіку формування його дизайн-об'єктів. Автором досить вдало розкрито низька переваг і недоліків організації дизайн-об'єктів інформаційно-комунікативного середовища у контексті виявлених ним прийомів і принципів та доцільності об'єктів з точки зору функціональних пріоритетів дії і гармонії.

Особливо цінним у розділі є пропоновані автором графоаналітичні схеми, які не тільки наглядно викривають проблематику, але і надають конкретні практичні рекомендації щодо формування гармонійного середовища.

Не менш важливим здобутком проведеного Юрієм Сосницьким дослідження є детальний аналіз стану рекреаційних локацій міста Харкова який показав, що головним завданням в організації інформаційно-комунікативного середовища є: впорядкування розміщення рекламних конструкцій в історичній частині міста; формування повноцінного архітектурно-художнього міського середовища засобами комунікативного дизайну; розробка художніх рішень вивісок, гармонійно поєднаних з архітектурними, стилістичними і колористичними особливостями будівель; застосування передових технологій і матеріалів на підставі вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду міського інформаційно-комунікативного облаштування.

У четвертому розділі автор зосереджує увагу на формулюванні рекомендацій практичного впровадження отриманих теоретичних напрацювань, які, на його думку, суттєво покращать естетичну складову інформаційно-комунікативного простору. Як переконаний Сосницький Юрій Олександрович, отримані результати мають стати підставою для комплексної розробки «дизайн-коду» міста та естетичних аспектів розташування

інформаційних об'єктів для підвищення комунікативних властивостей середовища з поліпшенням взаємозв'язку між людиною, дизайном і архітектурою. Автором успішно доведено що трансформативність, мобільність, інтерактивність середовищних дизайн-об'єктів сприяють створенню більш комфортного гуманізованого інформаційно-комунікативного середовища для життєдіяльності і перебування людини. Особливу цінність складає створена автором система правил застосування дизайн-об'єктів інформаційно-комунікативного середовища у місті яка може стати основою для побудови індивідуального дизайн коду міст України і Харкова зокрема.

Підсумкові висновки по дисертації вичерпно представляють отримані наукові результати; вони є об'єктивними, відповідають поставленим завданням. Наведений у додатках широкий ілюстративний матеріал наочно підтверджує об'єктивність процесу дослідження.

Загалом матеріали дисертаційної роботи пройшли належну апробацію на конференціях міжнародного та всеукраїнського рівня. Впровадження окремих висновків і результатів дослідження підтверджується двома актами. Основні результати роботи висвітлено у 25 публікаціях, 6 із яких опубліковано у фахових виданнях зі спеціальності, одна в періодичному видання іншої держави.

Потрібно відмітити високий рівень структурованості роботи і опрацювання теми, проте має сенс висловити деякі зауваження, що певною мірою мають характер побажання:

1. Автор у розділі 2.1 *«Роль комунікативного дизайну у формуванні міського середовища»*, слушно зауважив про різноманітні інтерпретації поняття «комунікативний дизайн» виключивши з нього об'єкти вуличних меблів. Проте, у такому трактуванні варто було б уточнити, що малось на увазі під поняттям вуличних меблів? Адже цей термін має найширше застосування у практиків дизайну зовнішньої реклами, яким вони означають об'єкти які мають покращений естетичний вид, що, на їх думку, дає їм можливість гармонійно сприйматись в архітектурному середовищі міста. Також загальний виклад

авторської думки терміну «комунікативний дизайн» видається досить перевантаженим і складним (с. 73)

2. У розділі 2.1 варто було б зосередити загальну увагу на висвітлені заявленої дисертантом тематики розділу *«Роль комунікативного дизайну у формуванні міського середовища»*, адже безпосередньо роль комунікативного дизайну висвітлена досить опосередковано.

3. У дисертації досить часто використовується умовне хронологічне поняття «Довгий час...». Варто було б уникати таких трактувань і більш точно визначати хронологічні рамки явищ графічного дизайну (с. 74).

4. При здійсненні ґрунтового опису Юрієм Сосницьким німецьких рекламних площ або тросової системи кріплення чи іншого вдалого прикладу закордонного використання комунікативного дизайну варто було б проілюструвати такі явища для повноти розуміння наведених описів (с. 87-88).

6. У розділ 3.1 *«Специфіка формування дизайн-об'єктів історичних площ»*, автор висвітлює інформаційно-комунікативні та художньо-образні властивості виключно площі Конституції міста Харкова, проте, для повноти розкриття поставлених завдань, варто було б здійснити аналогічні аналізи усіх заявлених у дисертації дизайн-об'єктів історичних площ (с. 132).

7. Незважаючи на загальне позитивне враження від дисертації, автору варто було б уважніше здійснювати переклад слів і унеможливити орфографічні і синтаксичні помилки (стор. 84, 87, 89, 101, 127, 132 тощо).

Проте, висловлені зауваження не впливають на високий науковий рівень роботи. Варто зазначити загальне позитивне враження від дисертації через ґрунтовне заглиблення автором у тему особливості організації дизайн-об'єктів інформаційно-комунікативного середовища сучасного міста. В цілому питання, що піднімає Сосницький Юрій Олександрович, є не тільки своєчасним, а й безумовно перспективним.

Отже, дисертація *«Особливості організації дизайн-об'єктів інформаційно-комунікативного середовища сучасного міста (на прикладі м. Харків)»*, Сосницького Юрія Олександровича є самостійною завершеною науковою

працею з мистецтвознавства. Отримані у дослідженні аргументовані результати мають суттєве значення для розвитку теорії дизайну та його формотворчих засад. Робота виконана з дотриманням вимог МОН України, що висуваються до написання кандидатських дисертацій, і надає всі підстави для присвоєння авторові наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.07 – дизайн.

Авраменко Д.К.

кандидат мистецтвознавства,

доцент кафедри образотворчого мистецтва

СНУ імені Лесі Українки

14 листопада 2019 р.

Особисто підпис Авраменко Дмитро Костянтин
повне завірення

наказом
кадрів

С. Шевчук